ธนาคารแห่งประเทศไทย

กลต

แนวนโยบายร่วม (Joint Policy Statement)
ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
เรื่อง การกำกับกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีการประกอบธุรกิจจัดการกองทุน

---

1. <u>ที่มา</u>

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มักมีการดำเนินธุรกิจในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (financial conglomerate) ที่ครอบคลุมการประกอบธุรกิจทางการเงินด้านอื่น เช่น ธุรกิจจัดการกองทุน และธุรกิจหลักทรัพย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันโดยเพิ่มความยืดหยุ่นในการประกอบธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของลูกค้าและเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน อย่างไรก็ดี การดำเนินธุรกิจในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องอยู่บนหลักการด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้มั่นใจได้ว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินจะดำเนินงานโดยยึดถือประโยชน์ของลูกค้าหรือผู้ลงทุนเป็นสำคัญ (putting investors first) เช่น ต้องมีระบบในการดูแลเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในกลุ่มธุรกิจ (conflict of interest) ที่อาจทำให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และส่งผลให้ลูกค้าหรือผู้ลงทุนเสียประโยชน์ รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นโดยรวมในการดำเนินธุรกิจในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าวได้

ธนาคารแห่งประเทศไทย ("ธปท.") และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ("ก.ล.ต.") ได้เห็นถึงความสำคัญและประเด็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจในลักษณะของกลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าว โดยมีความเห็นว่า การดำเนินงานในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้น บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน[1] ("บริษัทแม่") มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทลูกให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด รวมถึงติดตามความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจในภาพรวมของกลุ่มธุรกิจ และบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าว อย่างไรก็ดี การกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม กล่าวคือ บริษัทแม่จะต้องให้ความเป็นอิสระแก่บริษัทลูกในการดำเนินงานและการตัดสินใจทางธุรกิจ เพื่อมิให้เกิดประเด็นที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจหลักในกลุ่มธุรกิจทางการเงินและบริษัทอื่นในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยจะต้องมีระบบที่ทำให้มั่นใจได้ว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีการดำเนินงานและตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของลูกค้าหรือผู้ลงทุนเป็นสำคัญ (putting investors first)

---

[1] ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

2. แนวนโยบายการกำกับกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีการประกอบธุรกิจจัดการกองทุน

เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีการประกอบธุรกิจจัดการกองทุน มีโอกาสที่จะเกิดประเด็นปัญหาอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่าง ธพ. และผู้ลงทุนในกองทุนที่บริหารจัดการโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ("บลจ.") ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ธปท. และ ก.ล.ต. จึงเห็นว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญและให้ความระมัดระวังในการทำรายการต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่า บลจ. จะดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่สำคัญอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) ในการออกผลิตภัณฑ์กองทุนรวม : บลจ. ในฐานะผู้ออกผลิตภัณฑ์ควรมีความเป็นอิสระในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กองทุนรวมและการกำหนดแผนการออกเสนอขาย เพื่อให้มั่นใจได้ว่า บลจ. สามารถออกกองทุนรวมที่ตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนและได้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นสำคัญ

(2) ในการลงทุนของ บลจ. โดยเฉพาะการลงทุนในตราสารที่ออกโดยลูกหนี้ของ ธพ. และจัดจำหน่ายโดย ธพ. : บลจ. ในฐานะผู้ลงทุนต้องมั่นใจว่า ตราสารดังกล่าวมีราคาเหมาะสม สอดคล้องกับราคาตลาด นโยบายและวัตถุประสงค์การลงทุนของกองทุน รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อกองทุนในสถานการณ์ขณะนั้น

(3) ในการเลือกใช้บริการจากบริษัทอื่นในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน เช่น การใช้บริการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์จากบริษัทหลักทรัพย์ ("บล.") ในเครือ : บลจ. ในฐานะผู้ใช้บริการต้องมั่นใจว่า บล. ดังกล่าวให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนและสอดคล้องกับค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากกองทุน เช่น กองทุนได้รับราคาที่ดีที่สุด (best execution) บทวิเคราะห์ของ บล. ครอบคลุมหลักทรัพย์ที่กองทุนลงทุนและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนของ บลจ. และ บล. นั้นมีการให้ข้อมูลทันต่อเหตุการณ์

(4) ในการใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทที่กองทุนลงทุน : บลจ. ในฐานะตัวแทนของผู้ลงทุนต้องตัดสินใจออกเสียงในเรื่องต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหน่วยลงทุนเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ธปท. และ ก.ล.ต. ได้ร่วมกันกำหนดแนวนโยบายการกำกับกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีการประกอบธุรกิจจัดการกองทุน เพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่อง putting investors first โดยกำหนดให้บริษัทแม่ต้องดูแลให้ ธพ. และ บลจ.[2] ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ : ธพ. และ บลจ. ต้องมีนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการป้องกันและจัดการปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยนโยบายดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของ ธพ. และคณะกรรมการของ บลจ. รวมถึงต้องมีการสื่อสารให้ทุกส่วนงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของ ธพ. และ บลจ. รับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน ทั้งนี้ นโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าวควรครอบคลุมเนื้อหาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) แนวทางในการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบ ที่ทำให้มั่นใจว่า ได้มีการป้องกันและจัดการปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างเหมาะสม

---

[2] ตามที่กำหนดในประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยข้อกำหนดในรายละเอียดเกี่ยวกับการป้องกันและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติสำหรับการกำหนดนโยบาย มาตรการ และระบบงานที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับลูกค้า

(2) การกำหนดหน้าที่ให้คณะกรรมการตรวจสอบของ ธพ. เป็นผู้ดูแลให้มีการสอบทานการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายงานให้คณะกรรมการของ ธพ. และบริษัทแม่ทราบ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ คณะกรรมการของ ธพ. และคณะกรรมการของ บลจ. ต้องทบทวนความเหมาะสมของนโยบายดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.2 การจัดเก็บเอกสารหลักฐาน : ธพ. และ บลจ. จะต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ เช่น นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ มาตรการในการป้องกันและจัดการปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้ ธปท. และ ก.ล.ต. สามารถตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวได้

อนึ่ง นอกเหนือจากการกำหนดให้บริษัทแม่ต้องดูแลให้ ธพ. และ บลจ. ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ที่ผ่านมา ธปท. และ ก.ล.ต. ได้ร่วมมือกันดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่อง putting investors first โดย ธปท. และ ก.ล.ต. ได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในการสนับสนุนด้านข้อมูลและด้านการกำกับดูแล ธพ. และ บลจ. เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีการประกอบธุรกิจจัดการกองทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้ลงทุนอย่างแท้จริง และแต่ละหน่วยงานก็ได้มีการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ รวมถึงกำหนดเครื่องมืออื่นในการดำเนินการเพื่อให้มั่นใจได้ว่า กลไกในการป้องกันและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในลักษณะกลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าวมีความเหมาะสม ทั้งนี้ ธปท. ได้มีการจัดทำคู่มือกรรมการสถาบันการเงินเพื่อสื่อสารถึงความคาดหวังของ ธปท. ต่อบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถาบันการเงินและคณะกรรมการตรวจสอบของสถาบันการเงิน ที่ต้องการให้มีการควบคุมและดูแลการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับหลักการข้างต้นแล้ว และสำหรับ ก.ล.ต. ก็อยู่ระหว่างเสนอแก้ไขกฎหมายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการของกองทุนรวม ให้เอื้อต่อการมีผู้แทนที่เป็นอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบดูแลการดำเนินงานของ บลจ. รวมทั้งได้จัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับ บลจ. ในการออกและเสนอขายผลิตภัณฑ์กองทุนรวม (product governance)[3] เพื่อให้มั่นใจว่า บลจ. มีระบบในการดำเนินงานที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นสำคัญ

3. <u>วันเริ่มต้นถือปฏิบัติ</u>

แนวนโยบายฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2560

(นายวิรไท สันติประภพ)	(นายรพี สุจริตกุล)
ผู้ว่าการ	เลขาธิการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

---

[3] ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติสำหรับบริษัทจัดการกองทุนรวมในการออกและเสนอขายผลิตภัณฑ์ของกองทุนรวมโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นสำคัญ